

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Valvira – mikä se on?

**Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä
varhaiskasvatuksen valvonnan
asiantuntijasymposium 19.1.2021**

Markus Henriksson, ylikkojohtaja

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta

Valvonta on omavalvonnan ja viranomaisvalvonnan muodostama kokonaisuus.

Toimintayksiköiden ja ammattihenkilöiden tekemä omavalvonta (= asiakas- ja potilasturvallisuustyö) on ensisijaista.

Viranomaisvalvonnan tehtävänä on edistää ja varmistaa omavalvontaa sekä puuttua asioihin, kun omavalvonta ei riitä.

Omavalvontaa edistetään lupatoiminnassa, reaktiiviselle valvonnalla, suunnitelmallisella valvonnalla ja runsaassa lupa- ja valvontatoimintaan liittyvässä neuvonnassa ja ohjauksessa.

Omavalvonta on asiakas- ja potilasturvallisuustyön perusta

- Työntekijän omavalvonta: jokaisen työntekijän velvollisuus toimia turvallisesti; sisältää velvollisuuden ilmoittaa huolista
- Tuottajan omavalvonta: velvollisuus laatia omavalvontasuunnitelma ja toimia tosiasiallisesti sen mukaisesti sekä valvoa myös alihankinta tilattua tuotantoa
- Järjestäjän (kunnan, kuntayhtymän, maakunnan...) vastuuseen kuuluva (oma)valvonta: sekä hankinta että tehdyn hankinnan seuranta

Valviran tehtävät ja henkilöstö

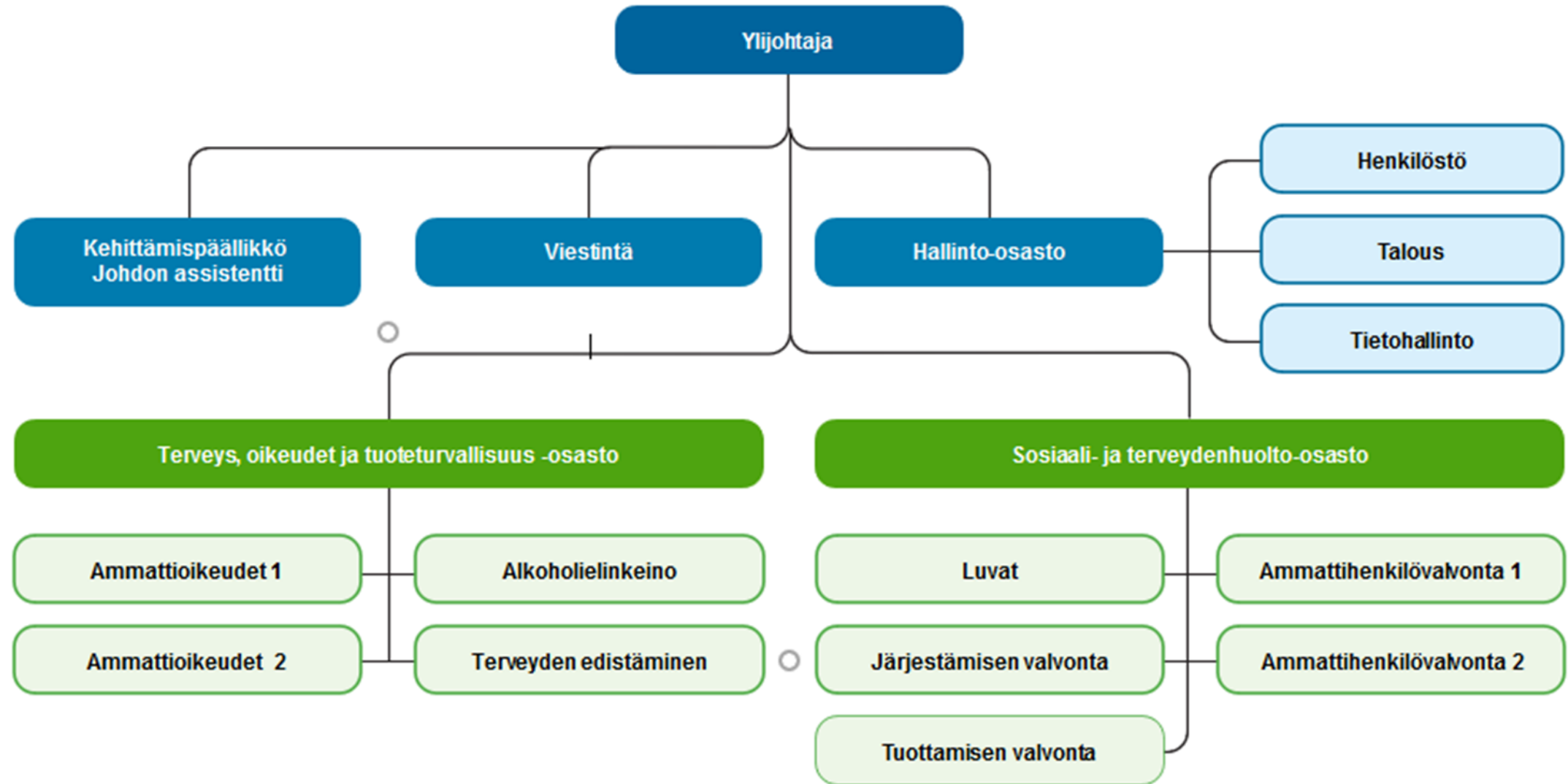
Valvira

- On sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan keskusvirasto
- Valvoo sosiaali- ja terveydenhuollon, varhaiskasvatuksen, alkoholielinkeinoon sekä ympäristöterveydenhuollon toiminnan asianmukaisuutta
- Myöntää sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnonalan lupia
- Ohjaa aluehallintovirastoja tavoitteena yhdenmukaiset lupa-, ohjaus- ja valvontakäytännöt koko maassa

Toimipisteet ja henkilöstö

- Helsinki
- Rovaniemi
- Yhteensä noin 170 virkahenkilöä: juristeja, lääkäreitä, hoitotyön ja sosiaalityön ja terveydenhuollon ja sosiaalihuollon asiantuntijoita, insinöörejä ym.

Valviran organisaatio

Valviran strategia

Sosiaali- ja terveysministeriö

- vastaa lainsäädännöstä, ohjauksesta ja sosiaali- ja terveyspolitiikan toimeenpanosta

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira

- ohjaa aluehallintovirastoja ohjaus-, lupa- ja valvontakäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi
- on vastuussa valtakunnallisista valvontaohjelmista
- myöntää luvat valtakunnallisille yksityisille sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajille, jotka toimivat kahden tai useamman aluehallintoviraston alueella
- käsittelee kantelut, joissa epäillään hoitovirheen johtaneen potilaan kuolemaan tai vaikeaan pysyvään vammautumiseen
- valvoo alkoholi- ja ympäristöterveysasioita

Kuusi itsenäistä aluehallintovirastoa

- ovat vastuussa sosiaali- ja terveydenhuollon alueellisesta ohjauksesta ja valvonnasta sekä yksityisten sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottajien alueellisista luvista

Kunnat valvovat palveluita omalla alueellaan

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajat

- omavalvonta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)

- STM:n alainen, itsenäinen tutkimuslaitos
- tutkii ja seuraa väestön hyvinvointia, tuottaa tietoa ja tilastoja

Sosiaali- ja terveysalan palvelujen valvonta Suomessa

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 24 § (22.12.2009/1550)

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto käsittelee terveydenhuollon ammattihenkilöiden ohjaukseen ja valvontaan liittyvät asiat erityisesti silloin, kun kysymyksessä on:

- 1) periaatteellisesti tärkeä tai laajakantoinen asia;
- 2) epäily hoitovirheestä, joka on johtanut kuolemaan tai vaikeaan pysyvään vammautumiseen;
- 3) oikeuslääkärin tekemään kuolemansyyn selvittämiseen liittyvä asia;
- 4) asia, joka saattaa edellyttää turvaamis- tai kurinpitotoimenpiteitä; taikka
- 5) asia, jota aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

- - -

Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 15 § (26.6.2015/817)

- - -

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto käsittelee sosiaalihuollon ammattihenkilöiden ohjaukseen ja valvontaan liittyvät asiat erityisesti silloin, kun kysymyksessä on:

- 1) periaatteellisesti tärkeä tai laajakantoinen asia;
- 2) asia, joka saattaa edellyttää 20 §:n 2 momentissa tai 25 §:ssä tarkoitettujen turvaamistoimenpiteiden tai seuraamusten antamista;
- 3) asia, jota aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

- - -

Varhaiskasvatuslaki 51 § (13.7.2018/540)

Valtion ohjausjärjestelmä

Varhaiskasvatuksen yleinen suunnittelu, ohjaus ja seuranta kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Varhaiskasvatuksen alueellinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat aluehallintovirastolle.

Varhaiskasvatukseen liittyviä asiantuntijaviraston tehtäviä hoitaa Opetushallitus.

Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi varhaiskasvatuksen ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo varhaiskasvatusta erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

- 1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;
- 2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;
- 3) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään. - - -

Valtioneuvoston asetus Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta 8 § (676/2008)

Virasto voi kutsua pysyviksi asiantuntijoiksi enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan tunnetusti taitavia ja kokeneita henkilöitä, jotka edustavat viraston tehtävien kannalta merkityksellistä tieteellistä tai muuta asiantuntemusta. Pysyväksi asiantuntijaksi suostunut henkilö on velvollinen antamaan edustamaansa alaa koskevaa asiantuntija-apua virastolle ja lääninhallituksille.

Asiantuntijoiden tehtävistä

- Valviran ja aluehallintovirastojen pyynnöstä annettavat asiantuntijalausunnot reaktiivisten valvonta-asioiden arviointivaiheeseen (= yli 90% asiantuntijoiden tehtävistä); lisäksi lausuntoja yksittäisten lupa- ja ammattioikeushakemusten arviointiin
- Asiantuntijoiden osallistuminen aluehallintovirastojen tai Valviran tekemille tarkastuskäynneille tai ohjaus- ja arviointikäynneille (yhteensä korkeintaan 10-20/vuosi; sovitaan aina yksityiskohtaisesti erikseen, ketään ei ”velvoiteta”)
- Asiantuntijoiden osallistuminen lupa- ja valvontatoiminnan ja sen tietoperustan yleiseen suunnitteluun (erikseen sovittavia yksittäisiä kokouksia)
- Asiantuntijoiden osallistuminen ohjauskirjeen tai muun ohjauksen (esim. Valviran verkkosivut) sisällön kirjoittamiseen
- Asiantuntijoiden kannustaminen ja heidän toimestaan tapahtuva jatkokannustaminen jonkin potilas- tai asiakasturvallisuuskysymyksen ratkaisuun tai toiminnan kehittämiseen.
- Asiantuntijat voivat proaktiivisesti ehdottaa valvonta-, ohjaus- tai kehittämisasihteja.